

רבי נחמן

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

סיפור השבוע

השמטות

ש מר' דוביטשע, מאנשי שלומנו, שהיתה לו משרה ביער, והיתה לו פרנסה בהרחבה מזה מעשירות, והיה מתבטל על ידי זה מלמדו, כנהוג וכו'. ובין כך נפל בצרה גדולה, כי הקיסר, ירום הודו, מרוסיה היה תופש אז הדפסים, והרג מהם והאביד ממונם.

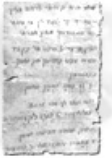
ש והרר דוביטשע הנ"ל היה לו אז איזה עסק עם הכס גדול וידוע, אז שהדפסים ברחו וכו', והוא היה לו אז כל ממונו אצל הדפס הנ"ל, ופחד מאד שהדפס יברח ויאבד ממונו.

ש וכן בקבלת רבה למוהר"ת ז"ל עם פדיון, שיראה לעזר לו, ומוהר"ת לא רצה לקבל הפדיון. ואמר לו מוהר"ת ז"ל: "השם יתברך האט דיר אנגעשיקט א צרה, רחמנא לצלן, כדי דוא זאלסט זיך אפסקל אומקעהרען צו איהם און תשובה טון - ווילסטו מיך דיענגן פאר א נאיאמטשיק איך זאל דאס צוגעמען פון דיר? אן השם יתברך האט דיר דאס צוגעשיקט, וויל ער דאך עפיס פון דיר (הש"ת) שלח אליך צרה, ר"ל, כדי שתוכל מעט לחזר אליו ולשוב בתשובה - האם רוצה אתה לשפר אותי בשכיר מיוחד להציל אותך מזה? אם הש"ת שלח אליך את הצרה, בודאי דורש הוא ממך משהו, על-כן תפשפש במעשיך ותתקן מעשיך ותתעורר בתשובה ותבקש מהשם יתברך, וכשתעשה כן, גם אני אסע לך לבקש, והשם יתברך יעזר לך". וכן עשה.

ש והיה אז נס גדול, שבא הדפס ואמר: פיון שאני מכיר אותך לאיש נאמן ועכשו אני בורח, על-כן באתי להחזיר לך כל מה שאני חייב לך.

סומך כמו הסוטה השמאה ממש. ויקים בו: וצבתה בטנה ונפלה ירכה והיתה לאלה בקרב עמה. (הלכות ברכת הפירות ה', ט"ו)

שַׁבַּת וְשֵׁשֶׁת

קח מאתם (וה.)

אתא במדרש שיר השירים (ו, ד): יפה את רעיתי בתרצה. בשאת רוצה, כד את בעיא לית את צריכה בעיא מכלום, מילף מכלום, מי אמר להם להביא עגלת פקר לטען המשכן לא מהון ובהון וכו', עד כאן לשונו.

ושים לבך היטב לכל דבור ודבור מדבר המדרש הקדוש הזה. כפנה וכמה הוא מפליג במעלת הרצון הקדוש של ישראל עם קדוש שבשורצים באמת רצונות הקדוש להתקרב להי' יתברך אינם צריכים עוד לבקש משום אדם וללמד ממנו. רק הרצון בעצמו יודיע לו מה לעשות לגרם נחת רוח להי' יתברך. כמבאר במדרש הנ"ל בשאת רוצה כד את בעיא לית את צריכה בעיא מכלום מילף מכלום וכו'.

הינו פי יבין מעצמו על-ידי הרמזים שהצדיק מרמז לו בכל עת על-ידי דברי תורתו הקדושה שאי אפשר לבאר הכל בפה ובכתב רק על-ידי בחינת רמזים יכול להאיר בידעו עד שיתחזק ברצונות חזקים מאד להי' יתברך עד שלא ידע כלל מה הוא רוצה (כמו שכתוב בלקוטי תנינא סימן ז), עד שהי' יתברך יעזר לו והאיר בלבו שיבין מה לעשות לגרם נחת רוח להי' יתברך להתקרב אליו על-ידי זה כמו הנשיאים שהבינו מעצמם להביא עגלות להמשכן אף-על-פי שלא נצטוו על זה כלל כמבאר שם במדרש ועין שם מה שכתוב שם על פסוק קח מאתם, מאתם היו הדברים וכו', עין שם. (הלכות נטילת ידים לסעודה ו', מ"ו)

* מתוך ספר לקוטי הלכות *

וְצַבְתָּהּ בְּטֵנָה וְנִפְלְאָה יִרְכָה וְכו' וְנִקְתָּה וְנִזְרְעָה זֶרַע (ה.כז.כח)

הסוטה צריכה לסבל בוישה גדולה על חטא ההסתרה, ובה היא נבדקת. ועקר תקונה הוא שבאם באמת נטמאה תאמר האמת לפני הדין ואז יכפר עוונה על-ידי הודי והבושה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה דף ז) שאומרים לה תוכחה הרפה שתתנהג ולא ימחה שם שמים על המים. ואם לא נטמאה וטהורה היא, אזי היא לה לטובה, כמו שכתוב: ונקתה ונזרעה זרע כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה כו). כי אפלו אם לא נטמאה צריכה בפרה על ההסתרה, אבל זאת הבושה בעצמה מכפרת עליה ונתהפך לה לטובה שאם היתה יולדת בצער יולדת ברוח וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שם). אבל אם נטמאה ולא רצתה להתנדות ולהדות על האמת, אזי וצבתה בטנה ונפלה ירכה וכו'.

ובה נבדקין ישראל שמי שאינו נקי באמת וקלקל מעשיו, אבל על כל פנים הוא מודה על האמת ומתבייש בעצמו על מעשיו ומשתדל להתקרב לאנשי אמת, נתתן על-ידי זה. מכל שכן מי שהוא טהור ואף-על-פי-כן הוא מתבייש בעצמו על שאין טהרתו בתכלית השלמות או על קצר השגתו וכו', הוא זוכה על-ידי הבושה לבחינת תשובה על תשובה כל אחד לפי בחינתו.

אבל מי שהוא טמא באמת ולא די שאינו מתבייש בעצמו על מעשיו הרעים והמגנים מאד אף גם הוא רודף ומביש אנשי אמת ושופך דמים כמים בחנם, הוא נבדק על-ידי מצות עמר שעורים ופל באין

קיום התורה

לראות באב"י הנחל - לימוד מ"ב

פעם דבר עם אחד בגערה על דרך הלומדים, שרוצים ללמד בלי אמונה ובלי תשובה.

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', 10)

טוב להגיד ולשיר **נ נח נחמן מאומן** לזכות לכל הישועות

עצות ותפילות

(קדושה וקידוש ה', ו-ח)

לראות באב"י הנחל

מבוא

❖ ר' ישראל נולד בכ"ו בכסלו תרנ"ח¹, ונכנס לבריתו של אברהם אבינו בנ"ג שלשי של חנוכה - יום שבו פסקו מי המבול, ונסתלק למעלה בשיבה טובה ב"ח חשן תשנ"ה, סמוך ליום שבו התחילו מי המבול.

❖ הוא נקרא ישראל בער' על שם שוחט אחד ממשפחתו, שהיה צדיק גדול מאד. סבו מצד אביו היה אב בית דין של אודסה ארבעים שנה, ולאחריו עלה לארץ ישראל, ואבי סבו מצד אמו היה נכדו של 'הנדב' ביהודה, והיה מקרב להרב הצדיק ר' אברהם מקליסק (הקלסקר).

❖ נשמע מבתו של ר' ישראל, שהוא היה מיחס מצד אביו לידו המלך, ומצד אמו ליבעל שם טוב, אך היתה נוקרת לא לומר זאת לאנשים בפניו, כי היה מקפיד בשמזכירים יחוסו.

❖ הרבו של ר' ישראל היה נעלם ולא יודעים כמעט בלום עליו (כן מרמז דבוריה, ואפלו משפחתו ומכיריו לא ידעו ממנו, כמו שרמז פעם כשספר לחברים, שהנשיא שזר לקח את ילדיו ביום חתנת פנחס בנו ואמר להם: "אתם לא יודעים מי האבא שלכם!" וילדיו התרגזו על זה, ובכל זאת חזר שזר ואמר להם: "אתם לא יודעים מי האבא שלכם!"

❖ הרבו של ר' ישראל היה לרמו השגות וענינים חשובים בתוך ספורים, וכל אחד היה מבין בפנים מה דמסער בלביה.

❖ גם זכור, שבתו המבוגרת (של ר' ישראל) וזכונה לברכה, ספרה עליו פעם והלהיכה השומעים בדבוריה ובספוריה הנעימים עליו, וכשספרו זאת לר' ישראל אמר: "מה היא יודעת?". מזה תבין שהוא היה צדיק גנוז מאד נעלם, העולם טעו בו הרבה, ובפרט בזקנותו לחשב שהוא כבר זקן וכו', רחמנא לצלן, או יש כאלו שאומרים שמכירים אותו יותר מארבעים שנה וכדומה, אבל באמת אי-אפשר לדעת ממנו, כי הוא היה מסתיר את עצמו מהעולם לגמרי.

❖ ואדרבה, מזה תבין קצת מגדלתו, שלא היה אכפת לו כלל מה שיחשבו עליו העולם, אלא היה מבזה עצמו באמת, (לא כמו מפרסמים שמכים את עצמם כדי שפלא יחיה עליהם: "תראה איך היא עני וכי... שעינה בזאת היא תכלית הגדלות, ועין לקוטי מוהר"ן יא). כמו המעשה שמבא על ר' זושא שפעם הלך בדרך ומצא פלה יתומה שאבדה את כל כסף הנהגיה שלה, ורצו צד החתן לבטל את החתונה, וכשר' זושא שמע על כך, הכריז שמצא כסף, כסכום שאבדה הפלה (וכל זה היה באמת כסף), אבל בקש איהו אחו בעד הימצאיה, ואז כלם בוז אותו מאד וזרקו אותו מהשיר בחרפה גדולה, ואת כל זה עשה בכונה כדי לעשות מצוה לשמה...

❖ גם עין בלקוטי מוהר"ן סימן ר"ס, שהצדיקים מקבלים על עצמם בזיונות ושפיכות דמים בכונה כדי להציל את עם ישראל מהריגות וצרות שהיו חסד-שלום צריכים להגיע אליהם.

❖ וכך גם היה ספור עם ר' ישראל, שפעם בסוף ימיו באו חסידים לראותו ולשמע דבורים וחזקים מפי קדשו, אך הוא היה מבקש אכל ומוכית את בעל-הבית שיש בלים אבל לא נותן לו מה לאכל, והיה צועק, וכלם התפלאו מאד. ובבקר בקש ר' ישראל מאחד החברים לבקש מחילה מבעל-הבית, וכך אמר לו עליו: "הוא צריך לשמח שהוא זוכה לקבל בביתו אנשי רבנו. לא הייתי צריך להקפיד כל-כך על האכל, ובאמת היה אכל, אבל זה מחלת זקנה. כן, אני זקן... לפעמים נכנס בי איהו רוח רעה... אבל תגיד ליבעל הבית שזה היה לטובה גדולה, זה היה טובה גדולה בשבילו, בשביל כל העולם, ובשבילי גם כן... אני נזהר לא לצער שום אחד מישראל, אבל צרות גדולות היו צריכות לבוא על הבית, ועל-ידי הצרות שעשיתי הצרות לא יבואו..." (ורואים מכאן איך ר' ישראל היה מבזה את עצמו בעיני העולם כדי לא לקבל כבוד, וכן כדי להמתיק צרות מעל עם ישראל) ...

¹ ר' ישראל נתקרב לר' ישראל קידוש' בחסכה תרע"ה, בגיל 17, לאחר פחץ מלחמת העולם הראשונה שהחלה בחודש אב תרע"ד (לאחר ששהה באונו בשנת תרע"ד וחזר לארץ בנס).

❖ עקר הייחוד של מעלה, נעשה על-ידי מסירת נפש על קדוש השם (ל"מ, ר"ס).

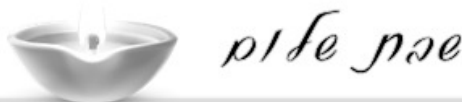
❖ יש צדיקים גדולים שיש להם שם גדול למרחוק, אבל הרבה מבין את שמם ודוברים עליהם, ויש להם שפיכות דמים מזה, והם מקבלים כל זה עליהם בעצמם בשביל קדוש השם, ועל-ידי זה מצילים רבבות נפשות ישראל ממיתה והריגה חס ושלום (שם).

❖ אותו הדבר שמתגבר ביותר על האדם, אותו הדבר דיקא הוא צריך לשבר בשביל השם יתברך כי זה עקר עבודתו. וזה בחינת מסירת נפש. וזו שהוא מתפחד מאד מהמיתה, הוא דיקא צריך ביותר לקבל על עצמו למסר נפשו על קדוש השם (שיחות הר"ן, סימן נו).

❖ ... רבוננו של עולם, רחמן מלא רחמים, רחם על דור העני הזה, התרצה והתפס לזור עני כי אין עוזר. ראה ענינו ועמלנו, כי אין לנו על מי להשען, כי אם עליך אבינו שבשמים, ועל כן זכות אבותינו ורבותינו הקדושים אשר בארץ המה, עשה למענם ולמען הרואים על שם קדשך, ובפרט למען עשרה רואי מלכות שהם רבי עקיבא וחבירי, שנהרגו על קדשת שמך ביסורים קשים ומרים וענויים גדולים מאד ויצאה נשמתם בקדשה ובטהרה על קדוש שמך.

❖ זכר את כל ההרואים הקדושים שנהרגו על קדשת שמך בענויים קשים ומרים מיום החרבן עד הנה. זכר את המסירת נפש בכל יום ובכל עת של הצדיקים האמתיים, אשר מסרו נפשם באמת בכל עת ובכל יום על קדוש שמך. ובפרט המסירת נפש באמת של גדולי הדור בחיבי הצדיקים, אשר מסרו שמם שהוא נפשם על קדוש שמך, ובטלו כבודם ומסרו שמם ופרסומם וקבלו על עצמם כל הבזיונות שבעולם ובזושות והרפות ושפיכות דמים הרבה, והכל למען שמך ולמען ישראל עמך, כדי לכפר על בני-ישראל ולהצילם מכל הגזרות ומכל הצרות. (לקוטי תפילות - מתוך תפילה קמ"ד)

קיום התורה ❖ לאחד ששאל במה עדיף ללמוד בקביעות, האם ב'טור שלחן ערוך' או ב'לקוטי מוהר"ן? השיב: "לקוטי מוהר"ן' כלול בו כל ההלכות וכל החכמות, הכל כלול ב'לקוטי מוהר"ן'". (לראות באב"י הנחל - לימוד ל"ב)

mit se